

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 75. Argumentum sexagesimum quintum. Idem censent Tertullianus,
& Ambrosius.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

CAPUT LXXIII.

*Argumentum sexagesimum tertium.**Eorum penitentiam vel falsam, vel non plenam, vel suspectam, veteres habuerunt Patres, & Ecclesia antiqua.*

953 **N**Equè enim credibile est, quòd veteres Patres tam difficiles fuissent in absolutione concedenda relapsis, v. g. in fornicationem, adulterium, &c. post actam de iis publicam penitentiam, si censuissent, veram plenamque penitentiam nihil stabilitatis habere debere, sed tam facile esse transitum ab ea ad relapsum, à relapsu ad penitentiam, & sic deinceps, ut Adversarii prædicant. Incredibile est (inquam) quòd si hoc censuissent, tam difficiles fuissent in concedenda dictis relapsis absolutione, ut non solum indignos censuerint qui ad publicam rursus penitentiam admitterentur, sed & ut privatim arbitrio suo penitentiam agentes, ab ipsis etiam privatim absolventur, etiam in morte; sed ad Deum ab ipsis pro absolutione remitterentur. Sed hoc, in nonnullis saltem Provinciis & Ecclesiis, fecisse cap. 19. vidimus. Saltem ante mortem ipsis absolutionem Ecclesiam, etiam Romanam, non concessisse, Doctores conveniunt. Cur autem tam durè cum relapsis illis egissent, si veram plenamque eorum penitentiam credidissent? Ut enim concedamus aliquam politiam Ecclesiasticam rationem ea in re habuisse, atque hoc pacto Christianos à relapsu terrere & prohibere voluisse; potissima certè ratio istius politiam omnino fuisse videtur, quia licet vera plenamque penitentia post relapsum in enorme crimen possibilis sit, rara tamen est, idèdque difficile hominibus est cognoscere quandonam contingat. Quam difficultatem ut Christiani sensibilibiter apprehenderent, obillamque relapsum sollicitissime caverent, tam difficiles fuerunt in relapsorum absolutione. Quorum profecto veram plenamque penitentiam si tam facilem & obviam credidissent, nimis durum atque à divinæ misericordiæ imitatione alienum fuisset, absolutionem iis, quos plenè convertos credidissent, vel in ipsa etiam morte negare, vel saltem ad mortem usque differre. Cum Christianos à relapsu sine ista duritie terrere poterunt, idèd ergo ne in extremis quidem absolventur, vel absolutionem ad mortem usque distulerunt: quia plenam ipsorum conversionem, post tam enormem relapsum, tam raram & difficilem crederunt, ut de ea in casibus illis sibi non satis competum existimaverint, prout Hermas, Clementis Alexandrini, & Ambrosii verba ibidem relata inveniunt.

954 **D**enique si penitentia relabentium frequenter in gravia crimina, veteris Ecclesie usu & sensu, iudicata fuisset ut plurimum vera & idonea ad absolutionem, nullum colorem seu apparentiam habuisset accusatio, quâ S. Joannes Chrysostomus accusatus fuit de nimia facilitate absolvendi frequenter relabentes. Fuit autem de nimia ista facilitate accusatus (tametsi falsò & calamitosè, ut Morinus ostendit l. 7. c. 28.) nec est verisimile quòd in Synodo, sine ullo colore, seu specie apparenti, accusatus fuerit: igitur penitentia frequenter relabentium, veteris Ecclesie sensu & usu, iudicata non fuit ut plurimum vera & idonea ad absolutionem. Major videtur perspicua, quia, ut colorem haberet accusatio ista, fundari debuit in eo quòd Sacerdotes & Episcopi ab Ecclesia tunc haberentur gravis criminis rei, si toties absolvent relapsos, quoties post relapsum, cum aliquo dolore, sua ipsi crimina confessi fuissent. Non est autem cur propterea ab Ecclesia habiti fuissent rei

gravis criminis, nisi Ecclesia censuisset, illa facilitate absolvi indignos, seu indispositos. Tamen enim rigor aliquis erga dictos peccatores, secundum Canones tunc observandus fuerit; rigorem tamen illum Episcoporum discretionem ac prudentiam Canones in multis relinquiebant, prout constat ex Concilio Nicæno I. cap. 12. *Licet Episcopi humanius aliquid de iis statuerent.* Minor autem propositio, quòd utique de nimia illa facilitate Chrysostomus in Synodo ad Quercum accusatus fuerit, constat ex eo quòd articulo, de quibus ibi accusatus fuit, sextus iste fuerit: *quod aditum aperit peccatoribus, dicens: si iterum pecces, iterum penitentiam facito; & quoties peccaveris, accede ad me, & ego te curabo.* Cujus accusationis falsitatem vide apud Morinum loco citato.

CAPUT LXXIV.

*Argumentum sexagesimum quartum.**Eorum penitentiam falsam, vel suspectam habuerunt Hermas & Clemens Alexandrinus.*

Hermas quippe, Pauli Apostoli discipulus, à Patribus antiquis laudatissimus, lib. 2. cui titulus, *Pastor*, mandato 4. sic habet: *Dico tibi, quòd post vocationem illam magnam (per baptismum) si quis tentatus fuerit à diabolo, & peccaverit, unam penitentiam habet. Si autem subinde (id est identidem, modò cadendo, modò resurgendo) peccet, & penitentiam agat, non proderit homini talia agenti (saltem si facile à penitentia in peccatum cadat): difficile enim vivit Deus, id est difficile evadet nova in Deo creatura, qui proprius est veræ penitentiae effectus. Per concitens penitentia ipsius ut plurimum erit falsa, vel certè insufficientis ad peccatorum remissionem. Quia, ut ait l. 3. in fine similitudinum septima, tunc demùm Deus peccata remittit, si viderit eum qui penitentiam agit, cor purum ab omni peccato nequissimo. Et in fine similitudinum nona: eumque vidisset Dominus bonam atque puram penitentiam eorum, & posse eos in ea permanere, iussit priora eorum peccata deleri. Non autè ergo deleri iussit, quàm vidit in eis penitentiam stabilem, id est à qua facile & citò non recedatur: penitentiam enim modo isto stabilem designant verba ista, & posse in ea permanere.*

Unde Clemens Alexandrinus lib. 2. Stromat. ante medium, eundem Hermam, seu sententiam ipsius referens, confirmansque expositionem sententiae proximè relata, à nobis factam, *quomodo (inquit) penitentia eorum qua fecit, ea amplius (facile) non facis, vel dicit: quia, propter ea que peccavi, animam torquens, bene agit.* Quia tamen magna est diaboli in hominem invidia, hominilque ad malum fragilitas, *dedit Deus, cum sit multa misericordia... penitentiam secundam... Continuae autem, & se invicem excipientes post peccata penitentia (id est continuus transitus à peccato ad penitentiam, à penitentia ad peccatum) quia nihil habent stabilitatis, nihil proinde soliditatis, nihil afferunt ab eis qui omnino non crederent, præterquam in eo solo, quòd se peccasse senserunt... Apparentia igitur est penitentia, non penitentia, veniam sæpè petere eorum, qua sæpè peccavimus.* Quid clarius?

CAPUT LXXV.

*Argumentum sexagesimum quintum.**Idem censent Tertullianus, & Ambrosius.*

Nam Tertullianus l. de penit. c. 2. penitentiam vanitatem, concludit ex subsequenti c.

mendationis defectu: ubi emendatio nulla, poenitentia necessario vana. Et cum quidam vanam concludit, quia caret fructu suo, cui Deus eam fecit, fructu utique salutis; sed idem eate censuit fructu salutis, quia veram non censuit, sed simulatam; ut inde patet, quod ibidem c. 5. eos non exillimet poenitentes veros, sed hypocritas, qui ad ea facile revertuntur, de quibus poenituerunt: *Ista* (inquit) *ingenia de semine hypocritarum pullulare consueverunt; quorum individua cum diabolo amicitia, quorum poenitentia nunquam fidelis.* Si eorum individua cum diabolo amicitia, poenitentiaque nunquam fidelis: censet igitur eos smicitiam cum diabolo ne tunc quidem abjicere, cum Poenitentia Sacramentum suscipiunt; nec proinde tunc verè poenitere. Ideo verò id censet, quia post susceptionem illius facile ad sua redeunt crimina. Si enim poenitentiam peccatorum, ab ea facile recedendum, veram censeret, cap. 7. adhuc Catholicus non sic affereret, grandium criminum, post baptismum commissorum, poenitentiam secundam, ut protinus adderet, quod Deus eam permisit patere... sed jam semel, quia jam secundo: sed amplius nunquam, quia proxime frustra. Cur proxime frustra? Quia ex post-facto, sive ex facili post secundam relapsu, eam non credit esse veram, seu verè ex toto corde; sed fictam, & idem vanam & infructuosam.

977 Eandem ob causam S. Ambrosius 1. 2. de poenit. c. 10. Merito reprehenduntur (inquit) qui seipsum agendam poenitentiam putant. Quia luxuriantur in Christo (id est ludunt de bonitate Dei, & gratia Sacramentoque Christi.) si enim verè agerent poenitentiam, iterandam postea non putarent, id est facerent tam stabilem, ut non facile postea committerent, propter quod poenitentiam iteratò agere deberent.

CAPUT LXXVI.

Argumentum sexagesimum sextum.

Similiter Chrysostomus & Gregorius Nyssenus.

978 Chrysostomus enim homil. 7. in cap. 3. ad Coloss. ad istam objectionem: *Dicit quis, parce illi paululum, & ad ejus imbecillitatem te tantillum accommoda.* Non responderet: *Sed quomodo tandem? Semel, & iterum, & tertio ejus iniquitati dare aliquid possumus; sed non perpetuo: si cum Adversariis exiliimaret, recidivum toties censendum absolutione dignum, quoties relabatur, relapsumque constitetur, seque valeat dolere dicit.* Verum hoc non sufficit Chrysostomo, emendationem requirit, ut credat ipsum verè ex toto corde dolere, plenaque voluntate relapsum vitare velle, prout videtur epist. 5. *Confiteris peccata tua, teque tui miseret supra modum. Scio equidem satis. Verum id non requiro solum; cupio autem... ut primum te obsequenter preberis... Vehementer se damnare, propter quod peccatorem, commune est, ut sic dixerim, cum infidelibus. Multos à scena, tam viros, quam mulieres, cum turpitudinem suam perpendunt, sui miseret: at non collatant ad verum seipsum... quia non est... cum peccatorum abolitione, quod ea se emittent. Ad quod ibidem à peccatore exigit, ut assidua cura contineat, nequando ad vitia relabatur, tantumque ad id conatum adhibeat, qui ipsum retinere sufficit, ne in contrarium relabatur.* Et homil. 14. in 2. ad Corinth. in Morali rem summa clementia, & benignitatis, praestantissimaeque medendi rationis efficit, peccatorem (de quo supra) cito non absolvere, sed tamdiu dolorosa laboriosaque poenitentia vinculis ligare, donec se emendaverit. Si enim (inquit) in vinculis eum non tenero, ejusmodi eum vincula manent, que frangi nullo modo queant.

Si enim nescitis judicari, non utique judicamur. Deinde ad hanc objectionem, verum sat diu poenas expenderunt. Respondet: *Quandiu, quousque? Annua unum & alterum, aut tres? Atqui temporis moram non quaero, sed animae correctionem. Hoc itaque fac demonstras, sintne compuncti, sintne in melius commutati, & res tota confecta erit. Nam, nisi ita sit, nihil profecto temporis diuturnitas emolumenti attulerit. Neque enim sapientine obligatum vulnus fuerit, quarimus, sed an obligatio illi quidquam profuerit. Ac siquidem etiam ad exiguum tempus adhibita profuit, non jam amplius adhibeatur. Si autem nondum eam adhibuisse juvis, etiam post decem annos adhibeatur.*

Nyssenus etiam Epist. Canon. ad Letojum can. 979

4. vita emendationem requirit ad prudens iudicium de veritate poenitentis, poenitentisque reconciliatione: *In his autem qui diligentiori conversatione usi fuerint, & vita sua ad id quod bonum est, reditum ostenderit, licet Ecclesiae Ministro tempus auditionis contrahere, & communionem reddere.*

CAPUT LXXVII.

Argumentum sexagesimum septimum.

Similiter Augustinus & Gelasius Papa.

96a Quia Gelasius Papa epist. 2. negat ab iis sperandam veniam, qui factis, nulla utique subiecta emendatione, ostendunt veram se non agere poenitentiam, neque ex toto corde peccandi abjicere voluntatem: siquidem remitti culpa de praeterito potest, correctione sine dubio subsequente. Nam si deinceps finitur mansura perversitas, non est benignitas remittentis, sed consentientis assensio; ac si aperte dicat, quod Sacerdos talem abolvens non sit ipsi benignus, sed sibi & ipsi malignus, peccatum ipsius fovendo, suoque contentu se participem ipsius efficiendo.

96b Quid verò Augustinus? Poenitentes (ait ferm. nane 393.) poenitentes, poenitentes, si tamen estis poenitentes, & non estis irridentes, mutato vitam... Si poenitens es... cur facis quod male fecisti?... Si adhuc facis, certe non es poenitens. Igitur censet poenitentes, vitam non mutantes, sed facile relabentes, non esse verè, sed irrisorie poenitentes, vel saltem non plenè convertos. Hoc enim significant verba ista: poenitentes... si tamen estis poenitentes, & non estis irridentes, mutae vitam. Significant (inquam) veram non censeri poenitentiam, sed irrisoriam, vel non plenam, absque mutatione vitae; nec peccatores censeri verè ac plenè convertos, quamdiu adhuc labuntur in crimina. Quia vita ipsorum nondum est mutata: si adhuc facis (inquit) certe non es poenitens. Quod si verum erat de illis poenitentibus, quorum poenitentia, Augustini tempore, pluribus durabat mensibus, imò pluribus annis: quo toto tempore multis indulgebant fletibus, macerabantur jejuniis, incumbant orationibus, exercebantur humiliationibus: si (inquam) non obstantibus tot fletibus, jejuniis, orationibus, humiliationibus, non censebantur verè ac plenè convertos, ac poenitentes, si vel semel toto illo tempore relapsi fuissent; sequitur à fortiori consuetudinarios nostros, facileque ac cito relabentes, quamdiu tales sunt, Augustini iudicio, non censeri verè ac plenè convertos; cum nec ipsi vitam mutant, & in comparatione eorum, de quibus Augustinus, nihil penè faciant, ut ad plenam conversionem perveniant, sintque longè deteriores iis, de quibus Augustinus. Enimverò, juxta Augustinum, audienda non est lingua poenitentis, quando aliud factis loquitur. Et sicut qui verbo confitetur, quod Jesus est Christus, sed facto negat, verè est Anti-